

**Colegiul de Disciplină și Etică
de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor**

HOTĂRÂRE nr.3-59/2023

cu privire la examinarea contestației cet. XXXXXX împotriva
deciziei de încetare a procedurii disciplinare în privința
procurorilor în Procuratura raionului XXXXXX, XXXXXX și XXXXXX

mun. Chișinău

28 aprilie 2023

Colegiul de disciplină și etică de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor având în componența sa:

Președinte - Vladislav Guțan;

Membrii - Victor Comerzan, Alexandru Lozan, Elena Cazacov, Octavian Lazarev, Oleg Televca și Pavel Țurcan,

examinând în ședință publică contestația cet. XXXXXX din xx.xx.2023 împotriva deciziei Inspecției procurorilor din xx.xx.2023, adoptată în urma examinării sesizării depuse de petent privitor la faptele care pot constitui abateri disciplinare comise de către procurorii în Procuratura raionului XXXXXX, XXXXXX și XXXXXX,-

CONSTATĂ:

Cu referire la înregistrarea contestației.

La xx.xx.2023, cet. XXXXXX a depus la Procuratura Generală contestația împotriva deciziei Inspecției procurorilor din xx.xx.2023, prin care a fost încetată procedura disciplinară în privința procurorilor în Procuratura raionului XXXXXX, XXXXXX și XXXXXX, care la xx.xx.2023 a fost readresată Colegiului de disciplină și etică de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor.

Cu referire la condițiile de formă și conținut ale contestației'.

Nefiind de acord cu soluția Inspecției procurorilor din xx.xx.2023, la data de xx.xx.2023, cet. XXXXXX a depus contestația împotriva hotărârii și a solicitat Colegiului de disciplină și etică admiterea acesteia în vederea tragerii la răspundere disciplinară a procurorilor procurorii în Procuratura raionului XXXXXX, XXXXXX și XXXXXX.

Contestația este depusă în limba rusă, conține elementele de bază necesare unui astfel de document, fiind semnată olograf de autor.

Din perspectiva art.49 alin. (4) din Legea nr.3/2016, decizia Inspecției procurorilor de încetare a procedurii disciplinare poate fi contestată de autorul sesizării *în termen de 10 zile lucrătoare de la data recepționării deciziei*, la Colegiul de disciplină și etică.

Din actele cauzei disciplinare se desprinde că, decizia de încetare a procedurii disciplinare a fost emisă la data de xx.xx.2023, iar contestația a fost depusă la data de xx.xx.2023 la Procuratura Generală, readresată și înregistrată la Consiliul Superior al Procurorilor sub nr.xx la xx.xx.2023.

Totodată, este de menționat că la dosar lipsesc înscrisuri ce ar confirma data la

care petentul a recepționat decizia contestată, faptul dat nefiind indicat nici de către petent în contestare, însă potrivit scrisorii de informare a Inspectorului nr.xxx petentul a fost informat despre soluția emisă la xx.xx.2023.

Aceste circumstanțe, raportate la sesizarea cet. XXXXXX din xx.xx.2023, depusă la xx.xx.2023 la Centrul Național Anticorupție, în care de fapt își exprimă dezacordul cu hotărârea Inspecției procurorilor din xx.xx.2023 privind neatragerea la răspundere disciplinară a procurorilor XXXXXX și XXXXXX (*alin.3 al sesizării*), rezultă că petentul a recepționat soluția respectivă pînă la xx.xx.2023 (*data depunerii sesizării la CNA*).

În aceste circumstanțe, se constată că petentul a contestat decizia Inspecției peste termenul legal prevăzut de 10 zile lucrătoare de la data recepționării acesteia, aceasta fiind contestată abia la xx.xx.2023, adică contrar prevederilor menționate supra (*art.49 alin. (4) din Legea nr. 3/2016*).

Totodată, Colegiul menționează, că faptul depunerii sesizării (contestație) de către cet. XXXXXX la xx.xx.2023 la Centrul Național Anticorupție nu poate fi considerat ca depunere în termen a contestației, Ori potrivit prevederilor art. 49 alin. (4) din Legea nr.3/2016 este expres prevăzut faptul că contestația se depune la Colegiul de disciplină și etică și nu la careva alte organe. Mai mult, potrivit scrisorii de informare a Inspecției remise către petent, de asemenea a fost explicat modul și termenul de atac, în limba pe care o posedă petentul.

Prin urmare, Colegiul constată că, autorul sesizării nu a respectat termenul de exercitare a căii de atac împotriva deciziei Inspecției procurorilor.

Cu referire la sesizare.

La data de xx.xx.2022, cet. XXXXXX a depus la Centrului Național Anticorupție, sesizarea pe faptul pretinselor abateri disciplinare comise în exercițiul funcției de către procurorii în Procuratura raionului XXXXXX, XXXXXX și XXXXXX, care a fost readresată conform competenței Consiliului Superior al Procurorilor, fiind înregistrată cu nr. XXXXXX la xx.xx.2022.

Sesizarea menționată *supra*, a fost redirecționată pentru verificare Inspecției procurorilor, unde a fost înregistrată la data de xx.xx.2023, fiindu-i acordat numărul de corespondență xxx, iar la xx.xx.2023, acesta a fost transmisă spre examinare inspectorului Natalia Cernous.

Inspecția procurorilor a fost sesizată referitor la fapte ce pot constitui abateri disciplinare comise de către procurorii XXXXXX și XXXXXX la examinarea proceselor penale nr. XXXXXX și nr. XXXXXX, manifestate prin îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu, cercetarea superficială cazurilor, încercarea de mușamalizare a circumstanțelor și probelor administrate, adoptarea ilegală a refuzului în pornirea urmăririi penale.

Cu referire la fondul pretinsei cauze disciplinare'.

În speță, cet. XXXXXX nu este de acord cu acțiunile efectuate de către procurorul XXXXXX la examinarea materialelor procesului penal nr. XXXXXX și anume, consideră că refuzul în pornirea urmăririi penale a fost dispus ilegal de către procuror, ceea ce a dus la încălcarea drepturilor sale.

Totodată, nu este de acord cu soluția emisă de către procurorul în Procuratura raionului XXXXXX, XXXXXX, care după părerea petentului ilegal a dispus repetat refuzul în pornirea urmăririi penale și a clasat procesul penal nr. XXXXXX, ambele soluții fiind considerate de către autorul sesizării neîntemeiate și premature.

Cu referire la procesele penale:

1. Procesul penal nr. XXXXXX a fost înregistrat la xx.xx.2020, în Registrul de evidență a sesizărilor cu privire la infracțiuni nr.1 al Inspectoratului de poliție XXXXXX, în baza denunțului Serviciului Fiscal de Stat. Conform denunțului, [...].

La xx.xx.2020, în adresa Procuraturii raionului XXXXXX au parvenit materialele procesului penal nr. XXXXXX, însoțite de raportul ofițerului de urmărire penală a IP XXXXXX, prin care se propune de a nu porni urmărirea penală, din motivul că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Examinarea materialelor procesului penal a fost dispusă procurorului în Procuratura raionului XXXXXX, XXXXXX, care prin ordonanța din xx.xx.2020, a dispus refuzul în începerea urmăririi penale și clasarea procesului penal nr. XXXXXX, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Nefiind de acord cu soluția procurorului, cet. XXXXXX a contestat-o în ordinea prevederilor art. 299¹ Cod de procedură penală și ca rezultat prin ordonanța procurorului, adjunct al procurorului-șef al Procuraturii raionului XXXXXX, XXXXXX, din xx.xx.2021, plângerea a fost admisă, fiind anulată ordonanța procurorului din xx.xx.2020, cu reluarea investigațiilor.

După efectuarea a unui control suplimentar, organul de urmărire penală a IP XXXXXX la xx.xx.2022, a prezentat materialele procesului penal, cu propunere de a nu porni urmărirea penală din motivul că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Ca rezultat, la xx.xx.2022, procurorul XXXXXX, apreciind probele administrate de către organul de urmărire penală în conformitate cu prevederile art.27,101 Cod de procedură penală, conform propriei convingeri, formate în urma examinării lor în ansamblu, a acceptat propunerea ofițerului de urmărire penală și în mod repetat a dispus refuzul în începerea urmăririi penale din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, cu clasarea procesului penal nr. XXXXXX.

Nefiind de acord cu soluția respectivă, cet. XXXXXX a contesta-o în ordinea art.299¹ Cod de procedură penală, iar prin ordonanța din 03.06.2022 a procurorului ierarhic superior XXXXXX, soluția procurorului a fost menținută, cu respingerea plîngerii depuse.

2. Procesul penal nr. XXXXXX a fost înregistrat la xx.xx.2021 în Registrul nr.1 de evidență a sesizărilor cu privire la infracțiuni al Inspectoratului de poliție XXXXXX, pe faptul săvârșirii infracțiunii de extorcare a mijloacelor bănești în suma de XXXXXX de la XXXXXX, ce către XXXXXX și XXXXXX.

Prin ordonanța procurorului în Procuratura raionului XXXXXX, XXXXXX din xx.xx.2021, s-a refuzat în începerea urmăririi penale, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii. Ulterior, la plângerea XXXXXX, prin ordonanța procurorului ierarhic superior din xx.xx.2021, soluția respectivă a fost anulată, cu reluarea investigațiilor.

După efectuarea investigațiilor suplimentare, la xx.xx.2021, procurorul

XXXXXX în mod repetat a refuzat în pornirea urmăririi penale, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunilor prevăzute de art.198, 190, 335 și 352 Cod penal și a clasat procesul penal nr. nr. XXXXXX.

Legalitatea acestei ordonanțe a fost confirmată prin ordonanța procurorului ierarhic superior XXXXXX din xx.xx.2021 și încheierea Judecătoriei XXXXXX (sediul XXXXXX) din xx.xx.2021, care a fost deplânsă de către XXXXXX.

Nefiind de acord și cu soluția judecătorului de instrucție din xx.xx.2021, aceasta a fost contestată cu recurs la Curtea de Apel Chișinău, pînă la moment nefiind emisă o decizie definitivă.

Abaterea disciplinară pretinsă a fi comisă de către procuror în opinia autorului sesizării:

- examinarea superficială a materialelor proceselor penale nr. XXXXXX și nr. XXXXXX și adoptarea neîntemeiată și ilegală a soluțiilor de refuz în pornirea urmăririi penale.

Cu referire la soluția Inspecției procurorilor:

Prin decizia Inspecției procurorilor, la xx.xx.2023 s-a hotărât încetarea procedurii disciplinare în privința procurorilor în Procuratura raionului XXXXXX, XXXXXX și XXXXXX, din motivul lipsei temeiurilor de tragere la răspundere disciplinară.

Pentru a se pronunța, Inspecția a reținut circumstanțele examinării plângerilor depuse de către cet. XXXXXX, după cum au fost descrise în capitolul „*Cu referire la fondul preinsei cauze disciplinare*”.

Apreciind argumentele invocate în sesizare, Inspecția le-a catalogat ca fiind neîntemeiate, deoarece de către procurorii XXXXXX și al XXXXXX, nu au fost admise încălcări, ilegalități sau tentative de mușamalizare a circumstanțelor la examinarea materialelor proceselor penale nr. XXXXXX și nr. XXXXXX.

Procurorii XXXXXX și XXXXXX și-au desfășurat activitatea în baza principiilor legalității, imparțialității, integrității și independenței procesuale, care îi oferă posibilitatea de a lua în mod independent și unipersonal decizii în cauzele pe care la gestionează, adoptând hotărârile în procesele penale analizate, reieșind din propria lor convingere, avînd la bază un anumit material probator, care li-a permis să adopte hotărârile respective.

Stabilirea volumului probelor necesare, acumularea probelor, inclusiv efectuarea în condițiile legii a acțiunilor procesuale, sînt în competența exclusivă a organului de urmărire penală/procurorului, fapt ce rezultă din prevederile art.19 alin.(3), 254 alin.(1) și 252 ale Codului de procedură penală.

În aceeași ordine de idei, se impune a se sublinia că, un procuror nu poate fi tras la răspundere numai pentru interpretarea normelor de drept și aprecierea circumstanțelor unui caz, bazate pe propria convingere, formate în urma examinării datelor de fapt în ansamblu, sub toate aspectele și în mod obiectiv.

Soluțiile procurorilor au fost comunicate lui XXXXXX, conțin elementul de motivare, în atare circumstanțe fiind respectat dreptul petiționarului la un recurs efectiv împotriva deciziilor procurorilor. Or, rolul căilor de atac și anumite prevederi din Codul de procedură penală sînt pentru a înlătura omisiunile organului de urmărire penală și a procurorului. În calitate de excepții pot servi doar cazurile în care, în procesul de luare

a deciziilor, procurorul care efectuează/conduce urmărirea penală a acționat cu rea-voință sau a admis o omisiune gravă, prejudiciind interesul justiției, inclusiv drepturile și interesele părților în proces, ceea ce nu a stabilit Inspekția procurorilor în cadrul examinării sesizării cet. XXXXXX.

Analizând materialele administrate în cadrul examinării sesizării, Inspekția corect a conchis că, argumentele petiționarului XXXXXX sînt neîntemeiate, iar acțiunile procurorilor XXXXXX și XXXXXX nu constituie abatere disciplinară pasibilă tragerii la răspundere disciplinară.

Astfel, verificarea a stabilit că, atît procurorul XXXXXX în cadrul examinării materialelor procesului penal nr. XXXXXX, cît și procurorul XXXXXX, în cadrul examinării materialelor procesului penal nr. XXXXXX, au acționat conform atribuțiilor funcționale prevăzute de prevederile art. 52 alin. (1) din Codul de procedură penală, respectiv de către aceștia nu au fost admise acțiuni care ar constitui abatere disciplinară.

Cu referire la explicațiile procurorilor:

Procurorul XXXXXX pe marginea sesizării a explicat că, ordonanța din xx.xx.2022, prin care s-a dispus refuzul în începerea urmării penale și clasarea procesului penal nr. XXXXXX, a fost contestată de către cet. XXXXXX cu plîngere la xx.xx.2022, depusă în temeiul art.299¹ din Codul de procedură penală.

Ca urmare, procurorul, adjunct al procurorului-șef al Procuraturii raionului XXXXXX, XXXXXX, examinând alegațiile formulate în plîngerea depusă, în coraport cu materialele și datele de fapt acumulate în cadrul procesului penal, prin ordonanța din xx.xx.2022, a dispus respingerea plîngerii înaintate împotriva ordonanței procurorului în procuratura raionului XXXXXX, XXXXXX din xx.xx.2022, prin care s-a dispus refuzul în începerea urmării penale și clasarea procesului penal nr. XXXXXX, ca fiind neîntemeiată.

În susținerea poziției sale, procurorul XXXXXX, a menționat următoarele: „...evidențiem faptul că ordonanța din xx.xx.2022, prin care s-a dispus refuzul în începerea urmării penale și clasarea procesului penal nr. XXXXXX și ordonanța din xx.xx.2022 privind respingerea plîngerii înaintate de către petentul XXXXXX, împotriva ordonanței procurorului în procuratura r-lui XXXXXX, XXXXXX din xx.xx.2022, prin care s-a dispus refuzul în începerea urmării penale și clasarea procesului penal nr. XXXXXX nu au fost contestate conform prevederilor art. 313 Cod de procedură penală, la judecătorul de instrucție, din cadrul Judecătoriei XXXXXX, sediul XXXXXX.

Studiind argumentele invocate în plîngerea depusă în adresa Consiliului Superior al Procurorilor și cele invocate în plîngerile depuse în cadrul procesului penal nr. XXXXXX din xx.xx.2020, procurorul a constatat că acestea au un conținut similar”.

În acest context, procurorul XXXXXX a explicat, că a luat deciziile din cadrul procesului penal nr. XXXXXX „în mod independent, unipersonal și legal, fiind cercetate toate circumstanțele invocate în denunțul Serviciului Fiscal de Stat și adresările cet. XXXXXX, sub toate aspectele, complet și obiectiv, fiind atins scopul procesului penal și stabilit adevărul pe caz ”.

Procurorul XXXXXX, fiind informat de către Inspector despre sesizarea lui XXXXXX, a informat că se află în concediul pentru îngrijirea copilului (*Ordinul nr.xxx*

din xx.xx.2022 cu privire la acordarea concediului suplimentar este anexat la materialele procedurii disciplinare), dar a explicat că sesizarea acestuia este neîntemeiată, iar ordonanța adoptată pe cazul în care este vizat acesta a fost menținută prin ordonanța procurorului ierarhic superior, iar în prezent este contestată la judecătorul de instrucție în ordinea art.313 Cod de procedură penală.

Constatarea Colegiului de disciplină și etică:

În conținutul contestației cet. XXXXXX a indicat că nu este de acord cu decizia adoptată de către Inspekția procurorilor, considerând că controlul efectuat a fost unul superficial, fiind greșit stabilită lipsa temeiurilor de tragere la răspundere disciplinară a procurorilor.

Conform prevederilor *art.49 alin.(1) lit.a* din Legea cu privire la Procuratură, în cazul în care rezultatele verificării sesizării nu identifică niciun temei de tragere la răspundere disciplinară, inspectorul, printr-o decizie motivată, încetează procedura disciplinară.

Studiind contestația depusă, materialele acumulate în cadrul verificărilor de către Inspekția procurorilor și actele administrate în ședința Colegiului, verificând argumentele expuse de petent, Colegiul consideră că contestația depusă este una neîntemeiată și depusă tardiv, din care motiv urmează a fi respinsă.

Astfel, Colegiul, așa cum a menționat în compartimentul *cu referire la sesizare*, remarcă că autorul sesizării cu privire la faptele ce prezintă pretinse abateri disciplinare, în esență, invocă abateri ce derivă din activitatea de efectuare a acțiunilor de urmărire penală, care pot fi verificate cu ocazia efectuării controlului ierarhic superior sau/și judiciar.

Cu referire la caz, Colegiul constată că Inspekția procurorilor a acordat o apreciere justă circumstanțelor cauzei. Astfel, în acțiunile procurorului XXXXXX și XXXXXX nu au fost stabilite careva temeiuri rezonabile care ar demonstra faptul comiterii de care aceștia a unei abateri disciplinare, pasibile de angajare a răspunderii conform Legii cu privire la Procuratură.

Interpretarea normelor juridice și aprecierea bazată pe intima convingere, formată în urma examinării complete și obiective a acestora nu constituie temei de atragere la răspundere penală a procurorului.

Subsidiar, se reține că abaterea disciplinară constă într-o acțiune sau inacțiune neconformă cu îndatoririle profesionale sau administrative impuse procurorilor prin legi, regulamente sau ordine de serviciu și aceasta urmează să fie comise cu intenție sau din neglijență gravă.

În *art.38* din Legea cu privire la Procuratură, legiuitorul a stabilit expres și în mod exhaustiv faptele și acțiunile/inacțiunile, care constituie abateri disciplinare.

Potrivit lucrărilor procedurii disciplinare, acțiunile procurorilor în Procuratura raionului XXXXXX, XXXXXX și XXXXXX, nu se încadrează în nici una din abaterile disciplinare enumerate în prevederile menționate *supra*.

Colegiul, reiterează că angajarea răspunderii disciplinare este supusă cerinței îndeplinirii cumulative a condițiilor generale referitoare la faptă, **vinovăție** și **legătura de cauzalitate între fapta ilicită și rezultatul produs**, iar în ceea ce privește vinovăția aceasta trebuie constatată în mod cert, pe baza probatoriului administrat în cauză.

În acest sens, Colegiul reține că trebuie făcută distincție între *încălcarea normelor de procedură ca greșeală ce poate fi cenzurată pe cale controlului ierarhic superior și, respectiv, de către judecătorul de instrucție/instanța de judecată*, și pe de altă parte, *nerespectarea normelor de procedură, în context disciplinar*.

Astfel, pot intra în sfera răspunderii disciplinare numai acele încălcări ale normelor de drept material sau procesual care pun în discuție însăși valabilitatea actelor întocmite de procuror și pentru care, un observator rezonabil (persoană informată și de bună-credință), nu poate găsi o justificare.

Independența procesuală a procurorului este asigurată prin garanții care exclud orice influență politică, financiară, administrativă sau de altă natură asupra procurorului, legată de exercitarea atribuțiilor sale. În condițiile prevederilor art.13 din Legea cu privire la Procuratură și ale prevederilor art. 299¹ și 313 din Codul de procedură penală, activitatea procurorului poate fi supusă controlului din partea procurorului ierarhic superior și a instanței judecătorești.

În consecință, activitatea procesuală a procurorului poate fi supusă doar controlului procurorului ierarhic superior și controlului judecătoresc, orice altă formă de control reprezentând o imixiune în independența decizională a acestuia.

Colegiul reține că aceste alegații/omisiuni, astfel cum au fost prezentate în cuprinsul acțiunii disciplinare, vizează modalitatea concretă de soluționare a cauzei și temeinicia efectuării acțiunilor procesuale de către procurorul de caz, urmate de soluția procurorului ierarhic superior, acțiuni care pot fi verificate cu ocazia efectuării controlului judiciar.

Raportat la situația de fapt, rezultată din modul de efectuare a verificărilor de către Inspekția procurorilor și actele anexate la cauza disciplinară, Colegiul apreciază că nu se poate reține existența cărorva indici care să contureze săvârșirea de către procurorii XXXXXX și XXXXXX a vreunei abateri disciplinare, or, acțiunile așa cum au fost expuse și în sesizare, în prezent, constituie obiectul examinării la judecătorul de instrucție în ordinea prevederilor art. 313 din Codul de procedură penală.

Suplimentar, Colegiul menționează și faptul că în procesul de verificare disciplinară, nici inspectorul și nici Colegiul nu își poate aroga competențe ale procurorului ierarhic superior sau ale instanței de judecată, fiind în imposibilitate să le substituie. Aprecierile despre vinovăția disciplinară trebuie să fie emanația exclusivă a unor constatări în afara oricăror dubii rezonabile. În cadrul verificării, Inspekția procurorilor corect a ajuns la concluzia că nu a identificat probe ce să demonstreze că procurorul de caz a acționat cu rea-credință sau contrar legii. Din contra, fiind supuse, acțiunile procurorului, controlului ierarhic superior, s-a constatat, că acesta a acționat în baza legii și a probelor acumulate.

Concomitent, Colegiul reține, așa cum a menționat în compartimentul *Cu referire la condițiile de formă și conținut ale contestației*, că contestația este depusă tardiv, fapt care de asemenea face imposibilă examinarea acesteia.

În contextul celor expuse și în conformitate cu prevederile art.49 alin.(4) din Legea Republicii Moldova nr.3 din 25.02.2016 cu privire la procuratură, pct.77⁶ din Regulamentul privind organizarea și activitatea Colegiului de disciplină și etică, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr. 12-228/16 din 14.09.2016 cu modificările ulterioare, Colegiul,-

HOTĂRĂȘTE:

1. Se respinge contestația depusă de către cet. XXXXXX împotriva deciziei Inspecției procurorilor din xx.xx.2023, adoptată în urma examinării sesizării depuse de petent, privitor la faptele care pot constitui abateri disciplinare comise de către procurorii în Procuratura raionului XXXXXX, XXXXXX și XXXXXX, ca fiind neîntemeiată și depusă tardiv.

2. Hotărârea poate fi contestată în termen de 5 zile lucrătoare de la data pronunțării prin intermediul Colegiului, la Consiliul Superior al Procurorilor.

Președintele Colegiului :	Vladislav GUȚAN	_____semnat_____
Membrii Colegiului :	Victor COMERZAN	_____semnat_____
	Alexandru LOZAN	_____semnat_____
	Elena CAZACOV	_____semnat_____
	Octavian LAZAREV	_____semnat_____
	Oleg TELEVCA	_____semnat_____
	Pavel ȚURCAN	_____semnat_____